

Sundsvalls kommuns yttrande angående Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader (31/2022)

Sammanfattning

Nedan presenteras Sundsvalls kommuns samlade synpunkter på Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader (31/2022). Sundsvalls kommun ser positivt till att Boverket vill främja innovativa nya lösningar och mer flexibilitet inom byggnadssektorn. Däremot anser kommunen att det nuvarande regelverket, både föreskrifter och allmänna råd, redan uppfyller det syfte som Boverket har med de nya föreskrifterna. Sundsvalls kommuns synpunkter på förslagen till föreskrifter berör följande punkter;

- 5.2.1 samhällsviktiga verksamheter.
- 5.4.6 Krav på projektering och utförande.
- 5.4.8 Byggherrens kontroller.
- 7.1 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.
- 8.2.1 Konsekvenser – byggherrar, *administrativa kostnader*.
- 8.4 Konsekvenser - kommuner.
- 8.4.3 Konsekvenser – Byggnadsnämndens handläggning, *Övergripande*.
- 8.4.3 Konsekvenser för byggnadsnämndernas handläggning, *kompetensutveckling och nya arbetssätt*.

5.2.1 Samhällsviktiga verksamheter

Sundsvalls kommun anser att det är Boverket som bör ansvara för att sprida information om att huvudmän för samhällsviktiga verksamheter ansvarar för att verksamheten har ett byggnadstekniskt brandskydd som uppnår kraven i andra lagar, utöver den säkerhetsnivå som kommer med det nya funktionskravet i Boverkets författningsförslag. Eftersom Boverkets nya föreskrifter inte anger en särskild brandskyddsnivå för samhällsviktiga verksamheter är det viktigt att informera byggherrar, fastighetsägare och huvudmän för samhällsviktiga verksamheter om deras ansvar att verksamheten har ett tillräckligt byggnadstekniskt brandskydd så att alla krav i relevanta lagar uppnås, inte endast Boverkets krav. Även om myndigheten för samhällsskydd- och beredskap (MSB) tillhandahåller vägledning kring kontinuitetshantering anser Sundsvalls kommun att Boverket bör bidra med information för att förtydliga att detta gäller även byggnadstekniskt brandskydd.

5.4.6 Krav på projektering och utförande

Sundsvalls kommun uppmanar Boverket att noggrant bör överväga konsekvenserna av de nya föreskrifterna och undersöka möjligheter att minska bördan på byggherren för att säkerställa en ekonomiskt genomförbar process. Detta då förslagen till föreskrifter medför ökade kostnader för konsulttjänster och riskbedömningar för byggherrar som sällan genomför byggprojekt. Exempelvis vid ändringar av byggnader ska riskbedömningar göras vid avsteg från kraven som ställs vid uppförande av nya byggnader. Speciellt inom glesbygden kan det vara utmanande att hitta personal för dessa uppgifter. Denna ökning av kostnader och brist på tillgänglig kompetens har en negativ inverkan på byggherrens ekonomi och förmåga att genomföra projektet.

5.4.8 Byggherrens kontroller

Sundsvalls kommun framför att de egenkontroller och dokumentation av resultaten byggherren åläggs att genomföra kommer leda till en större arbetsbörda för byggherren. Enligt förslaget kan kontrollerna utföras under projekteringen, under utförandet och i den färdiga byggnaden. Enligt Boverket medför detta att kontrollerna kommer utföras olika beroende på när i processen de genomförs. Sundsvalls kommun anser att kompetensutveckling kommer krävas för att vissa byggherrar ska kunna genomföra kontroller av tillräcklig kvalitet. Kommunen vill även framföra att Boverket kan behöva bistå byggherrar i utvecklandet av

rutiner och arbetsverktyg för att genomföra kontrollerna i olika skeden i byggprocessen.

Till sist anser kommunen att Boverket behöver förtydliga i vilka situationer det *kan* vara tillräckligt att utföra kontroller under projektering och utförande eller endast i den färdiga byggnaden enligt formuleringen på sida 90.

7.1 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Sundsvalls kommun anser att den föreslagna övergångstiden på ett år är otillräcklig för kommunerna på ett adekvat sätt ska kunna anpassa sig till de nya lagförändringarna. En så kort övergångstid kan leda till osäkerhet och hinder för implementeringen av de nya bestämmelserna. Kommunen menar att det är viktigt att Boverket ger branschen tillräckligt med tid att förstå och anpassa sig till de nya kraven. Kommunen rekommenderar därför att övergångstiden förlängs för att säkerställa en smidig och framgångsrik implementering av de nya bestämmelserna. Det är av yttersta vikt att ge alla inblandade parter tillräckligt med tid och resurser för att säkerställa att övergången sker på ett korrekt och effektivt sätt

8.2.1 Konsekvenser - Byggherrar

Administrativa kostnader

Sundsvalls kommun vill betona att det eventuellt utökade dokumentationsarbetet för projektering och kontroller kommer att medföra kostnader i form av ekonomiska och tidsmässiga resurser för kommunen. Både för eventuell kompetensutveckling och den utökade administrativa bördan.

Sundsvalls kommun vill även betona behovet av att kraven kring dokumentation i de nya föreskrifterna är enkla och tydliga för att underlätta en smidig och effektiv handläggning av byggärenden. Den ökade mängd dokumentation för projektering och verifiering som byggnadsnämnderna kan begära kan potentiellt leda till omfattande och tidskrävande diskussioner. Denna process upplevs redan som krånglig, byråkratisk och ibland oklar för byggherrar, kontrollansvariga, byggnadsinspektörer och andra involverade parter.

8.4 Konsekvenser - kommuner

Sundsvalls kommun noterar att Boverkets förslag till föreskrifter verkar vara utformade med hänsyn till stora byggherrar och förhållanden i storstadsområden. Kommunen betonar att dessa förändringar inte förväntas minska skillnaderna i hanteringen av regelverket över hela Sverige. Det är av stor vikt att beakta och ta hänsyn till de olika behoven och förutsättningarna hos olika aktörer i samhällsbyggnadssektorn och geografiska områden för att främja en mer enhetlig och rättvis tillämpning av reglerna.

8.4.3 Konsekvenser – Byggnadsnämndens handläggning

Övergripande

Sundsvalls kommun anser att byggnadsnämndernas ansvar bör klargöras i de nya föreskrifterna för att säkerställa en rättvis och enhetlig bedömning och att denna utförs på ett tydligt och konsekvent sätt på lång sikt. En osäkerhet som uppstår är det långsiktiga ansvar som byggnadsnämnderna tar vid beviljandet av slutbesked, då kravet är att byggnationen ska "antas uppfylla kraven" (s.85) i författningsförslaget. För närvarande finns det tydliga riktlinjer för vilka egenskaper som ska jämföras vid bedömningen av slutbesked.

Sundsvalls kommun anser även att förslaget till nya föreskrifter kan leda till stor variation och oenighet i bedömningen av tekniska egenskapskrav mellan olika byggnadsnämnder. En bristande enhetlighet i tolkningen av dessa krav kan skapa förvirring och osäkerhet inom branschen. Det är av avgörande betydelse att sträva efter att skapa tydliga och konsekventa riktlinjer för att säkerställa en enhetlig tillämpning av tekniska egenskapskrav över hela landet. Kommunen anser att Boverket bör vara vägledande i detta

8.2.1, 8.2.3 och 8.4.3 Konsekvenser –Byggherrar, Projektörer och kontrollansvariga, samt för byggnadsnämndens handläggning

Kompetensutveckling och nya arbetssätt

Sundsvalls kommun anser att Boverket bör bistå med utbildningsmaterial, information och stöd till följd av de kostnader för

kompetensutveckling och utveckling av nya arbetssätt som kommunerna får till följd av förslagen, eller erbjuda utbildningen själva.

Boverkets förslag till föreskrifter medför krav på kompetensutveckling för flera roller för att de ska kunna tillämpa de nya föreskrifterna och utveckla nya arbetssätt. Dessa är bland annat handläggare, politiker i byggnadsnämnden och kontrollansvariga som kan behöva ändra arbetssätt om byggherren vill utveckla nya lösningar än de som redan finns. Kompetensutvecklingen kommer leda till betydande kostnader för kommunerna, både som byggnadsnämnd och som byggherrar, då de förväntas bekosta detta själva och anlita utbildningsföretag enligt texten på s. 57. Kommunen kan även få ökade kostnader om det visar sig att man måste rekrytera ny personal med rätt kompetens. Förslaget innebär även ett eventuellt ökat behov av att ta hjälp av externa experter vilket också kan leda till att kommunen får betydande ökade kostnader utöver det som redan nämnts.

De ökade kraven och förväntningarna på byggnadsnämndernas service och rådgivning skapar en utmaning när de allmänna råden försvinner. Det förväntas att de erbjuder "färdiga lösningar", råd och bedömningar till sina kunder. Det är dock viktigt att komma ihåg att dessa förbättringar och utökade tjänster behöver finansieras, vilket medför ökade kostnader för byggherren.

Till sist anser Sundsvalls kommun att Boverket noggrant bör överväga och analysera konsekvenserna av kraven på byggnadsnämndernas service, samt undersöka alternativa finansieringsmöjligheter för att minska bördan på byggherren och säkerställa en ekonomiskt genomförbar process.